

LA CAMPANA DE GRACIA.

DONARÀ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA.

CADA NÚMERO **5** CÉNTIMS PER TOT ESPANYA.
Números atrassats: 10 céntims

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: Llibreria Espanyola, Rambla del Mitj, 20, botiga. BARCELONA.

PREU DE SUSCRIPCIÓ: Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA pessetas 1'50. Cuba y Puerto-Rico 2.—Estranger, 2'50.

LA QÜESTIÓ CUBANA

A qüestió de Cuba's va ennegrint, ¡y cosa rara! a mida que s'ennegreix s'aclara.

Lo general Salcedo atribueix una de las causas principals de la insurrecció a las pretensions de la rassa negra.

«Avuy—diu—se tracta de la rebeldia de una rassa que busca de un modo insensat lo desquit del látigo del amo, que pesa sobre l'esclau. Y trobantse aquest lliure, ab una ingratitud mes negra que la seva pell, pretén no ja gosar los beneficis de l'emancipació, sino alsarse a ser l'igual, quan no l'superior de aquell que va llibertarlo.»

Per aixó la present insurrecció es una gran taca negra ab algun punt blanc. Per aixó es jefe de la rebeldia, Maceo, idol dels negres, als quals se 'ls apareix com la promesa de una república de color. Per aixó si fos possible imaginarho, no hi hauria major torment y cástich pera l'isla, que arrancar tot lo molt que hi ha allí d'espanyol y entregar lo restant a la farotxa dominació dels negres convertits en senyors. Espanta 'l pensarho, y davant de lo que podria succehir, quedan com débils recorts y com quadros esblaimats las lluytas de rassa a Haiti y a Santo Domingo.»

Aixís s'expressa 'l general Salcedo, y aquest deu ser, segons sembla, un dels principals aspectes de la insurrecció cubana.

Retrocedint en lo curs de la historia, se troba avuy Espanya condemnada a pagar deutes contrets per las anteriors generacions que anaren a colonisar l'isla de Cuba.

Ab lo suor del esclau s'amassaren immensas fortunes.

Lo negre, arrancat de las selvas africanas, signé objecte de la infame trata, y de la mes infame esclavitud. Convertit en bestia de carga treballava sota 'l fuet del majoral, per enriqueir als explotadors de aquella terra verge y mortífera per la nostra rassa. De manifesta inferioritat intelectual al europeu, gosava de una evident superioritat fisica. Ni 'l rigor del clima, ni l'infecció de l'epidemia poden res ab ell. Y 'ls que no trobaren cap mes arbitre que valerse del seu esforç corporal pera colonisar l'isla, no prevejeran lo que podia succehir en lo decurs dels sigles.

Ni 'l negrero que 'ls capturava, ni l'amo de ingeni que 'ls comprava en lo mercat, ni l'autoritat copdiciosa, que molt temps després de l'abolició de la trata, permetia que 'ls barcos negres atraquessin en las costas de l'isla, imaginavan en lo bó de las sevas glorias y beneficis, que temps a venir tot aquell ébano's tornaria pólvora.

Avuy hi som, y avuy pagném las sevas culpas. Van estalviar llavoras los brassos dels treballadors

europeus, y avuy saldém lo deute ab la sanch y ab la vida dels nostres soldats.

La riquesa de ahir se paga avuy ab la ruina de la nació, per ser molt mes terrible y devoradora que una guerra civil, una guerra de rasses.

¿Pero es tan sols una qüestió de rasses la que's ventila en la manigua?

No: lo general Salcedo ab pintoresch llenguatge afirma qu'entremitj de la gran taca negra s'hi divisa algun punt blanc.

Pero no son los punts blancs que combaten al costat dels negres los que nos tenen de inquietarnos.

Fora del camp de la insurrecció material hi ha una gran taca blanca que representa la insurrecció moral.

Forman aquesta taca 'ls enemichs d'Espanya, 'ls aburrits dels abusos burocrátichs, los que lluny de sentir aquell entusiasme sincerament espanyol de que donaren tantas probas en la passada guerra, permaneixen avuy displicents, refractaris, quan no francament simpátichs als insurrectes, observant lo curs dels aconteixements, per decidirse en un sentit ó altre.

De aquesta massa disgustada y escéptica molt poch pot esperarne la causa de la integritat de la patria. Si reduhint la situació a un dilema se la obligués a posarse al nostre costat ó davant nostre, ab nosaltres ó contra nosaltres, tal vegada sumarían més los adversaris que 'ls amichs.

Terreno abonadíssim perque germini la llevor del separatisme, si algú pregunta qui l'ha treballat, respondrá 'l general Martínez Campos en una carta modelo de franquesa, que no fa molts días va dirigir al president del govern conservador:

«Las promesas may cumplertas—diu lo general—los abusos de tots géneros; el no haverse dedicat un céntim al ram de Foment; la exclusió dels naturals de tots los rams administratius, y un'altra porció de faltas donaren principi a la insurrecció.»

«Lo creure 'ls Guberns que aquí no hi havia més medi que 'l terror, y fer qüestió de dignitat el no plantejar las reformas fins y a tant que deixi de sonar un tiro, l'han continuada. Per aquest camí no acabarem may encare que s'atapaheixi l'isla de soldats. Es necessari si no volém arruinar a Espanya entrar francament en lo terreno de las llibertats. Jo crech que si Cuba es poch pera independent es mes que bastant pera provincia espanyola; y sobre tot que no vingui aquest reguitzell de mals empleats, tots de la Peninsula; que s'dongui participació als fills del país en los càrrechs administratius, y sobre tot que 'ls destinos sigan estables.»

Aixís s'expressa 'l general, y 'l seu vot es decisiu en la materia.

¡Mes ay, que ningú 'n farà cas!

A forsa de sacrificis en sanch y diners vencerém la insurrecció. Anirém fent remesas de 25,000 soldats, sempre que 's necessitin; y quan los recursos metàllics escassejin autorisarém al Banc d'Espanya, pera fer novas emissions de bitllets. De una manera ó altra acabarem la guerra.

Pero 'ls germens de la rebeldia no 'ls extirparem may més.

Aquests depenen de la péssima administració, que tot ho corromp y tot ho perturba. Depenen de la falta de moralitat y d'escrúpuls dels homes de la restauració. Ells son los que han fomentat tots aquests vicis que 'ns arruinan y 'ns avergonyeixen, y no poden tenir ells mateixos ni l'autoritat, ni la virtut necessarias per estirparlos.

Lo mateix que passa a Cuba, passa a la Peninsula: sols que allí se sublevan y aquí estém quiets.

Per lo tant l'héroe de Sagunto que d'aixó's queixa, haurá de considerar qu'ell es quien trajo las gallinas... y pera ser sincer nns al cap de vall, haurá de veure si ha arribat ó no l'hora de plomarnos.

P. K.

UNA noticia trista.

Una pobra dona d'Elche que té un seu fill a Cuba, acaba de morir a causa de l'impressió que li produhí la lectura de una carta, participant-li que al seu fill li anavan a amputar un brás.

Aquí tenen una operació quirúrgica practicada a Cuba

y que causa una defunció a la Peninsula. La inmensitat del Océa no pot interrompre 'l las misterios que uneix la vida del fill al cor sensible de la mare.

Se creu que la major part dels recursos dels insurrectes cubans provenen dels fabricants de sucre dels Estats Units.

Per aixó 'ls mambissos mostren tan empenyo en cremar ingenis y canyaverals.

¡No hi ha res mes repugnant que la guerra, quan reconeix per causa la infame explotació!...

¡Quín contrast la dolor del sucre que la fomenta y l'amargor de las llágrimas cayent dels ulls de las mares espanyolas per apagarla!

Los bisbes espanyols han enviat al Papa un menstaje de protesta contra las festas que prepara Italia, pera conmemorar lo 25e aniversari de l'ocupació de Roma.

No deixa de ser xocant que 'ls funcionaris de un Estat que té reconeguda la unitat de Italia protestin collectivament de un fet que 'l govern espanyol accepta. Los bisbes espanyols son aixís: collectivament protestan; pero individualment cobran.

Pero tant es que risquin com que rasquin.

A pesar de lo qu' ells diguin, no s' ha de commoure ni ha de trontollar lo grandíós edifici de la unitat italiana, que vá alzar la voluntat del poble y sosté una lley històrica incontrovertible.

Ademés de que protestas de bisbe no arriban al cel.

Sobre la possibilitat de que pera 'l pròxim congrés sigan encasillats alguns socialistas, diu *La Unión catòlica* de Madrid, òrgano del barbut Pidal.

«Al fi y al cap val mes que surtin diputats alguns socialistas, que no 'l Sr. Pí y Margall, deixeble de 'n Proudhon y federal; que no 'l Sr. Salmerón, republicà separatista; que no 'l Sr. Azcárate, heutedoxo en matèrias econòmicas.

»Los socialistas, cas de ser elegits, prestarán lo servey inapreciable de *desenmascarar* als republicans.»

Y ara parlarém nosaltres.

No creyém qu' existeixi á Espanya un sol socialista decent y honrat que 's presti á desempenyar lo paper poch airós de gos de presa de las institucions monárquicas.

En nom de la minoria republicana de las Corts, lo Sr. Carvajal vá demanar los datos referents á la qüestió Mora, y 'l ministre d' Estat els hi vá negar resoltament.

Alguna cosa té de haverhi en ells, quan aixís els amagan, conculcant lo dret que té un representant del país á examinarlos.

Pero no perque 's tardí mes ó menos, deixarà un dia ó altre d' enterarse la nació de tots los pormenors de aquest negoci.

La minoria republicana farà molt bé formulant avuy una enérgica protesta, sens perjudici de exigir á son temps degut la deguda responsabilitat.

Hí ha mes dias que llangonissas.

Dinhen los diaris que 'l general Beranger ha firmat l' espedient pel qual s' organisa 'l Consell juridich de l' armada, aumentantse en ell varias plassas subalternas.

Aixó perque 's vegí que no sols tenim Armada de nom, sino que també serveix per donar empleos.

D. Emilio Castelar, que fa algun temps que las clava sense engaltar, ha dit que si 'ls conservadors venen en Cuba, governarán molts anys en la península.

Com tot lo de 'n Castelar aixó que ha dit porta quá; deu volgué que D. Anton li *ministri* un Abarzuza.

En lo carrer Mitjá de Sant Pere una dona volia cobrar quinze pessetas que li devia un rellogat, y aquest li va donar una garrotada.

Lo rellogat no deu ser catalá y va pendre *pegá* en compte de pagar.

Y á fé que hi ha una mica de diferencia.

L' home mes rich del mon es un *petrolero*.

Al dir *petrolero*, no 's figurin que sigui cap carli. Es un nort-americá que 's diu Rockefeller, que ab lo negoci del petróleo, cada any té un benefici líquit de *setanta milions* de pessetas.

A pesar de aquesta fortuna, es modest en las costums y treballa vuyt horas cada dia.

Té tres fillas y un noy, que un cop mort lo pare 's tindrán de repartí la seva herencia.

¡Ojo, casadors!

L' arquebisbe de Santiago ha prohibit la lectura de *La Unión Republicana*, de Pontevedra, y *La República*, de Vigo.

A n' aquesta catòlica autoritat tot lo que soni á república li deu fé mal á las orellas; fins la república de las lletas.

Lo ministre de Gracia y Justicia de Bélgica ha prohibit que en la seva nació 's donguessen *corridas* de toros, y ha ordenat al alcalde de Spa, ahont hi havia anunciadas *corridas* que no las permetés y que expulsés del territori als toreros que 's presentessen.

Vels'hi aquí un ministre que á pesar de la seva nacionalitat dona probas de no estar *belga*.

Desde 'l Govern civil ha passat al jutjat d' instrucció l' espedient relatiu als esperitistas de Sans.

¿Se tracta d' esperits? Que vagi alerta 'l jutjat que no s' evaporin.

S' ha denunciat á l' autoritat que la crema del barracó del Circo Equestre ahont s' ensenyava l' *Home salvatge*, es deguda á una má criminal.

¿Qué no l' ensenyarán al autor del incendi?

¡Aquest sí que no es un salvatge camama!

¿Qué 'n duhen de mal's de cap las banyas!

A Fransa no han permés que 'n Mazzantini anés á torejá ab la seva quadrilla.

En Mazzantini ha reclamat.

No 'n treurá res. Si en Mazzantini fos en Mora, y Fransa sigüés Espanya, allavors podria demanar, indemnisió, interessos, danys y perjudicis, y tot ho tindrian dels espanyols; pero essent vice-versa, resaltarà vice-versa.

IDA Y VUELTA

I

—Me 'n vaig á Madrid.

—¿Perqué?

—Perque vull ser diputat, y aquest cop m'hi proposat no deturarme per ré.

Per xó, avants de repartí los llochs, parlaré al ministre, y á veure si en son registre, m'hi apunta un' acta per mi.

—Ben pensat: *al que madruga...*

—¡Ecco!... Aquest es lo meu nort; en lo món sempre la sort es del qui mes se belluga.

II

Ja soch aquí de Madrid.

—¿Cóm ha anat?

—Hi vist al home

y mitj serio, mitj en broma,

«Ha fet massa tart,» m'ha dit

«A pesar d' aixó no plori:

»un ministre té un parent

»qu' está malalt gravement,

»y es molt possible que 's mori.»

—¿Y si 's mor?

—¡Ni s'ha de dí!...

Si teniu aquesta sort, l' acta que davan al mort me la donarán á mí.

C. GUMÁ.

¡ATENCIÓN! — ¡OBRA NOVA!

¿COM SE PESCA UN MARIT?

HUMORADA EN VERS, PER

C. GUMÁ

INDISPENSABLE Á LAS NOYAS SOLTERAS

ILUSTRADA AB DIBUJOS DE M. Moliné

Preu: DOS ralets

Se ven á can Lopez, als kioscos y á casa 'ls corresponsals de LA CAMPANA y La Esquilla.

TOROS A FRANSA

RRRR!

¿Saben qu' es aquest soroll?

Los Pirineus han caygut; ja no hi ha Pirineus.

L' afeió á las banyas, que fins ara semblava ser privilegi exclusiu dels espanyols, ha invadit d' una manera tan estrepitosa la nació vehina, que ja no hi ha francés que no tingui á la capsalera del lit lo retrato del *Guerrita* y que no consideri més tras-

centental la presidencia dels toros que la de la República.

Tot lo mitj-dia de Fransa está insurreccionat. Lo govern ha tingut la bona idea de prohibir las corridas de toros, convensent probablement de que en ellas lo poble si no hi perdía res, no hi guanyava gran cosa, y 'ls simpátichs meridionals han considerat la prohibició com un atropello.

Lo nostre antich crit de *¡Pan y Toros!* ha sigut parodiat á Fransa d' una manera inesperada.

—¡Toros y revanche!—cridan avuy los vehins de Burdeos.

—¡Revanche y toros!—exclaman los de Nimes.

—¡Toros y més toros! ¡Revanche y més revanche!—vociferan los d' Arles.

Es á dir: un ciri al altar de Sant *Villita* y Sant *Reverte* y un altre al de Santa Alsacia y Santa Lorena.

Prou lo ministre envía desde París ordres y més ordres, decretant clausuras de plassas y arenas, expulsant toreros, dictant á las autoritats disposicions inexorables...

Los francesos no cedeixen davant de las disposicions, dels decrets, ni de las ordres, y están resoltos á acceptarho tot; tot menos la voluntat del ministre.

—¡Volém toros!—diuhen llensantse al carrer, ab un gesto molt paregut al que s' usa per aixecar barricadas:—¡Volém toros, pesi á qui pesi y costi lo que costi!

¡Lo mateix, exactament lo mateix que á Espanya!

Aquí també 'l públich deixa que 'l govern li fassi tot lo que li dona la gana, y 's mira ab olímpica indiferencia los atropellos y las enormitats mes estupendas.

¿Que li apuja las contribucions?... ¡Bueno!...

¿Que á Melilla li fa fer un paper que ben examinat resulta deu mil vegadas pitjor que 'l d' estrassa?... ¡Bueno!

¿Que ab la qüestió Mora posa 'l nom y la dignitat d' Espanya sota 'l taló de la sabata dels Estats-Units?... ¡Bueno!...

Lo poble arronsa las espatllas, com si sentís parlar del bateig de la neboda del Sha de Persia. Tot aixó no li importa res, ni li interessa res, ni se 'n hi endona un pito...

Pero ¿s' ha de celebrar una corrida de toros y per fas ó per nefas no 's verifica? Aquí de la indignació, de la energia, del valor indomable dels fills de Sagunto y Numancia!...

Fransa está ja en aquest cas. Sense donársen compte s' ha espanyolizat d' una manera tan maravellosa que avuy entre un

vehí de Burdeos y un de Córdoba, taurómacament, no hi ha diferencia sensible.

—¡Toros!—diu frenéticament la patria de 'n Lagartijo.

—¡Toros!—crida electricada la terra del bon ví.

No sé la cara que á tot aixó hi faria lo vell Alejandro Dumas, si surtia de la tomba y 's trobava de sopetón en mitj de aquesta saragata.

¿Borraria 'l famós novelista la frase per ell pronunciada de que *'l Africa comensa als Pirineus*, ó la modificaria en lo sentit de fer comensar 'l Africa una mica mes amunt?

Es difícil respondre á la pregunta. Lo probable es que 'l autor del *Conde de Montecristo* 's veyés molt apurat y no sapigués qué pensar d' un poble que 's rebela decididament contra 'l govern perque aquest vol apartarli dels ulls l' espectacle d' un toro morint per entregas y 'l d' un caball que avants d' entregar l' ánima á Deu entrega las tripas al públich.

En aquesta qüestió, per mes que la confessió no 'ns favoreixi gayre, los francesos han mostrat un gust deplorable imitant precisament las costum espanyolas.

Avuy que 'l ofici de profeta está irremisiblement desacreditat, es del tot ocios fer vaticinis. Y no obstant, vull ferne un.

Lo poble que 's gasta la veu cridant: *¡Als toros! ¡als toros!* després se troba que n' hi falta per cridar: *¡A Berlin! ¡a Berlin!*

Fransa potser s' engrescará al veure que una part d' Espanya aplaudeix la seva actitud respecte als toros.

No es aquí ahont ha de mirar. ¡Que miri cap al Nort!

No sé per qué 'm sembla que 'ls alemanys ara com ara están rihent per sota 'l nas!

FANTÁSTICH.

CALENDARIS

Que Cuba ab l' independència viuria libre y felis, convertintse en paradís mimat per la Providencia; que aquella terra florida ven sols en tal solució sa immediata redempció... tot aixó es mentida.

Qu' Espanya no pot permetre que l' isla 's quedi entre 'ls dits de quatre desvergonyits que apenas saben de lletra; que la patria s' ha empenyat en defensá á espasa y capa aquell tros del nostre mapa... tot aixó es vritat.

Que 'ls caps de l' insurrecció treballan honradament y pensan únicament de Cuba en la salvació; que al doná aquesta embestida no 'ls guia ni 'ls ha guiat cap móvil interessat... tot aixó es mentida.

Que en mitj d' aquest esbalot, la gent nort-americana contribuix de bona gana á avivá 'l foch tant com pot; que á pesar del que ha jurat, fomenta en secret la guerra, y embarca y 's queda en terra... tot aixó es vritat.

Que 'ls espanyols tart ó d' hora acabarem per cedi á la forsa del *mambi* y als prechs de la gent de fora; que aquí ja hi ha qui 'ns convida á acudi á una retirada honrosament preparada... tot aixó es mentida.

Qu' encara qu' avuy som pobres y 'l gastá 'ns fa molta pó, per defensá 'l pabelló tenim or y sanch de sobras; qu' en los temps d' adversitat y quan mes penas sufrim es quan mes *alma* tenim... tot aixó es vritat.

Que l' insurrecció emdeix de tan rápida manera que la rebelde bandera mitj' isla ja avuy segueix; que Cuba está decidida á apoyá unánimement aquell funest moviment... tot aixó es mentida.

En fi, que 'l govern d' Espanya compleix com ha de cumplí y porta per bon camí aquesta hermosa campanya; que nostra virilitat y quan ha de cridar crida... no sé si es mentida ni sé si es veritat.

C. GUMÁ.

STÁ molt bé, encara qu' han tardat tant temps á ferho, que s' envihin á Cuba filtres, al objecte d' evitar que 'ls pobres soldats s' envenenin bevent ayguas corrompudas.

Y ara se 'm acut una idea. ¿No 's trobaria la manera d' emplear los filtres para purificar la política dels partits monárquichs?
—No senyor—me respon un amich químic molt intel·ligent.—Perque per molt que 's treballés no 'n surtiria una gota d' aygua clara.

Un periódich va dir que havia vist al rey de las húngaras als banyes de Spá, jugant desafortadament á la ruleta.

La premsa carlista desmenteix indignada la noticia, assegurant que D. Carlos aburreix lo joch, no havent posat may los pens en cap garito.

Jo també ho crech, y tal com ho sento ho consigno. Si en Carlets jugava y tenia sort, patiria massa, per alló que diu lo refran: «Afortunado en el juego, desgraciado en amores.»

Lo rey de las húngaras, per mí, no juga mes que á las damas.

La Sagrada Congregació de Cultos, acaba de prohibir l' ús de la llum eléctrica en l' interior dels temples.

Los ensotanats que fan lo negociet dels ciris están d' enhorabona.

Els podrán dir y dirán sens duple:—Tot aixó de l' electricitat es obra de Satanás... Y nosaltres no hi tenim res á pelar.

El Siglo futuro de Madrid ara 'ns surt ab la deria original de celebrar lo centenari de Felip II.

¿Y no trobará en Nocedal cap correligionari que 's deixi cremar de viu en viu, sols per un simulacro d' auto de fé, qu' eran tant del gust de aquell monarca anomenat lo Dimoni del mitj-día?

Valdria la pena de ensajarho, sols per veure si la cosa cuajaba.

Dos toisons quedan vacants y un d' ells serà adjudicat á n' en Montero Rios y l' altre á l' Elduayen.

En Vega de Armijo 's mostra molt disgustat perque no s' han recordat d' ell. Dediquemli una redondilla per consolarlo:

Si 't veu tothom com jo 't veig
ningú 'l coneixerá pas:
ab morros y un pam de nas,
¡Mare de Déu y qu' ets lleig!...

En la quiebra de un Banch de Génova, al Papa Lleó XIII li han espavilat 75,000 duros.

No faltarà negociant que digui:—¿Cóm dimontri no ho veyá venir? ¿Y donchs, de qué serveix la infatibilitat?

Diu un telegrama:

«El general Martinez Campos ha establecido el cuartel general en Santa Clara.»

Veurém ara quins telégramas aquí á Espanya enviará:
ja que 's troba á Santa Clara que s' expliqui ab claretat.

Los notaris han dirigit una exposició contra 'l decret de 'n Romero Robledo en virtut del qual s' adjudicaran las notarias als magistrats y jutjes escedents. La exposició dels notaris es un document serio, plé de rahons incontrovertibles... ¿y saben quin efecte li ha produhit al ex-pollo antequera?

Escoltémlo:

—Está bé: modificaré 'l decret; pero en lo sentit de afavorir encare mes la prompta colocació de tots los escedents de la judicatura.

Se compren que així s' expliqui. Si 'l lema del notariat es *Nihil prius fide*, lo lema del romerisme es: *Nihil prius barra*.

Y la confirmació de que la barra es avuy l' únich instrument de govern la tenim en la disposició referent als jutjes municipals que ha vingut á esmenar lo decret de 'n Montero Rios.

Lo càrrech de jutje municipal, en virtut de dit decret havia de adjudicarse ab preferencia als advocats; pero en Romero Robledo disposa que s' adjudiqui als profans.

E invoca, al disposarho així, los principis democrátichs.

A la sombra dels principis democrátichs colocará de jutjes á tots los seus amichs, á totas las hetxuras del caciquisme; á aquells que, en l' aplicació de las lleys, y escudanse de la seva propia ignorancia, no tindrán altra norma ni obehirán més consell que 'l de las sévas passions de banderia.

Nihil prius barra.

Un corresponsal de Madrid del *Diari de Barcelona*, se queixa del retrás que avuy dia sufren tots los assumptos en los centros ministerials y diu que lo únich que no sufreix retrás es la redacció de la nómina.

¿Pero que no hi hauria un medi per pagá als empleats sense necessitat d' estendre la nómina? Perque com que son tants y tants, aixó 'ls hi deu portá molta feyna y es una viva llástima fé treballá á una gent que no hi está acostumada.

Preguntant á un empleat que anava á buscá la cédula:
¿quina ocupació li poso?
Contestá: Cap; visch de renda.

Llegim en lo colega de Madrid *La Epoca*: «Siendo el castellano la lengua nacional, y no teniendo obligación de conocer el catalán los delegados de Policia, aunque bien será que lo comprendan, hubiera resultado cómico que en sus propias barbas se dirigiesen insultos y denuestos á la Religión y á sus ministros, y no pudieran evitarlo.»

Lo que es cómich y altament ridícul, que no sé que passi en cap país civilisat, fora d' Espanya, que en una reunió pública no 's permeti parlar en una llengua nacional, perque 'l delegat de Policia no la comprén.

Un senador espanyol y un conde ex-diputat, diu que han anat á desafiar-se á la frontera francesa.

Tots dos n' han sortit esgarrapats.

Com que á n' aquella no hi fa tanta calor com aquí, aquestos dos quidams han anat á faltá á la llei á la fresca.

De la manera que hi faltan tots los que tenen certa graduació.

Llegim:

«La Asociación de Católicos de Barcelona se adhiera incondicionalmente á la enérgica protesta del episcopado español dirigida á Su Santidad León XIII con motivo de los festejos que se preparan en la Ciudad Santa para solemnizar el vigésimoquinto aniversario de la sacrilega y perturbadora usurpación de Roma.»

¡Sacrillega y perturbadora usurpació!...

¿Qué hem renyit ab lo govern de Italia? Perque si aquestos calificatius, que corren parellas ab lo que diu l' Exposició dels bisbes espanyols, son dirigits á una nació amiga d' Espanya, podrian donar motiu á un conflicte internacional.

Y ara que no 'n tenim poch, per la gracia de Deu, no 'ns faltaria mes que aquest altre.

En aquest assumpto l' Associació de Católichs de Barcelona, no ha tingut la táctica dels bisbes catalans. Aquestos, es cert que han firmat l' Exposició; pero aquesta acaba dihent:

«Los Prelados españoles reiteran á Su Santidad, no de cumplido, sino con la ingenuidad de los hijos de Castilla y de León, el testimonio de su veneración profunda.»

¿Veuen? Los que no son fills de Castilla y de León, no reiteran lo testimoni de la seva veneració ab ingenuitat. Així, los bisbes de las provincias eclesiásticas de Tarragona, Saragossa, Valencia, etc., no 's comprometen com los altres.

Pero l' Associació de Católichs de Barcelona parla sense embuts y podrian darnos un que sentir, y no tindrían mes remey que demostrar que en relació ab los ciutadans barcelonins, los de l' Associació católica son quatre y 'l cabo.

Un canonje que presumía de ser un gran predicador, convidá á esmorzar á un amich seu, ab l' idea de portarlo després á la Catedral ahont havia de predicar un sermó.

Tenia 'l predicador molt bona taula, taula, al fi, de canonje, y com es natural, l' amich s' atipá com un llop.

Arribada l' hora de anar á la Catedral, l' amich remolejava.

—Home, 'm sentirás predicar—li deya 'l canonje.—

—Gracias,—responia l' amich—per fer la mitj-diada, no necessito pas per res l' ausili del teu sermó.

En l' Ajuntament de un poble de montanya s' está

discutint lo programa de las funciones ab que s' ha de solemnizar la festa del Sant Patró.

Un regidor demana la paraula y diu:
—Per la meva part res de concerts, ni de comedias, ni de serenatas: en cambi si 'us decidiu á fer correbous, jo faig un.

Un xicot de fora que l' han dut de aprenent á Barcelona, totas las tardes dels dias de festa va al teatro. Pero un dia, 'n surt molt disgustat, y diu:

—Lo qu' es á *Novedats* no hi torno mes, perque avuy ha succehit lo mateix que l' altre dia.

—Perque devian fer la mateixa funció.

—Si; pero vaja... Hi ha un cómic que ha de ser molt burro. E; un que porta una ploma al barret. Figureuvs que l' altre diumenje al passar per un pont me li varen clavá un tiro, y avuy el burro encare hi ha tornat á passar.

XARADA

Una vocal ma primera
Hu-dos tres quatre, una part del mon es: y quarta-quinta serveix sols per midar. Quart-quint-tercer es un aucell,
En-cinch es un nom de dona, y mon total es un ball y prenda de vestir d' home.

UN A. F. D' ASE.

ANAGRAMA

—¿Qué portas aquí? —Una tot.
—¿Y á qui l' envias? —Caramba, á mon germá que 'm remeti una total valenciana.

CANTOR DE CATALUNYA.

TRENCA-CLOSCAS

ARCADI CIT
REUS.

Formar ab aquestas lletas lo titul de una pessa catalana.

A. F. F.

LOGOGRIFO NUMERIC

- 1 2 3 4 5 6 7.—Poble de Catalunya.
- 1 2 3 4 5 1.—En las casas n' hi ha.
- 3 1 2 5 4.—Apellido d' actor.
- 7 4 3 1.—Apellido.
- 7 1 2.—Moneda.
- 7 6.—Nota musical.
- 5.—Consonant.
- 3 1.—Animal.
- 1 2 1.—En molts animals se trova.
- 5 1 3 1.—Animal.
- 3 1 5 1 7.—Ho fa á la terra 'l pajés.
- 3 4 3 4.—Fruyta d' América.
- 3 4 2.—Verdura.
- 2 1.—Nota musical.
- 1.—Vocal.

J. RELLO S.

GEOGLIFICH

∴
+
DIN
∴
—
PNI

QUELUS Y MEGATERIUM.

CORRESPONDENCIA PARTICULAR

Ciudadans: Un afaita clatells, Roca y Cstalá, Simon Dórmis, C. Ama, C. d' Alfonso, E. S. Anglada, Cap d' Olla, Antonet del Vendrell, R. T., Joan de la Carbassa, E. Llavyol, Noy de Vaudellas, J. Avelo, Sarevdo, M. T. y J. T., F. Soleir, Un guspo sense guspessa, J. Huguet.—Lo que 'ns envian aquesta semana no ja per casa.
Ciudadans: H. Vilá M., J. Puató, Rama S'ama, Leoberg, Un Reusen-se, Gonnella poétich, Nomigra, Galan per Tot, Un Xrxonet.—Insertarém alguna cosa de lo que 'ns envian.
Ciudadá J. Saramsa: Quedan admesos los seus traballs.—Juanito Mayol: Igual al seu Trencas Closcas, aquestos dias n' hem rebut deu ó dotze.—Peret del Café: Admés lo sonet ua xich arreglat.—Agusti Rafé: No tenim moltas pel estil de la de vosté, que després de las admesas la seva no tindria novetat.—Jep de Jepus: Admesas.—Pep del Vendrell: Es una cosa massa intima.—Emich Riera: Un xich arreclada, veurém de ferla aná.—A. Llimoner: Las quatre quedan admesas.—Emilia Ca: tollano: Si podem insertarla prompte, ho farém.—Jacinto Sala y M.: ¿Lo vers 28 era 'l qué faltava? no li ha pas dit lo senyor Codolosa? Fins que 'ns aclareixi aixó no podrém admétreli cap treball.—Antonet del Corral y demás companys: Ja ho han sentit.—Vallsmedalla: Admesos los cuentos y l' epigrama de las lleys.

LOPEZ, Editor.—Rambia del Centro, 20

A. López Robert, impresor, Asalto, 63.—BARCELONA

LOS ENEMICHOS DELS ESPANYOLS A CUBA

Malalties, vils insectes,
mullenas, ardors del sol,
y aquells *yankees* desafectes

al brau soldat espanyol
fan mes mal que 'ls insurrectes.